Van Karel de Grote

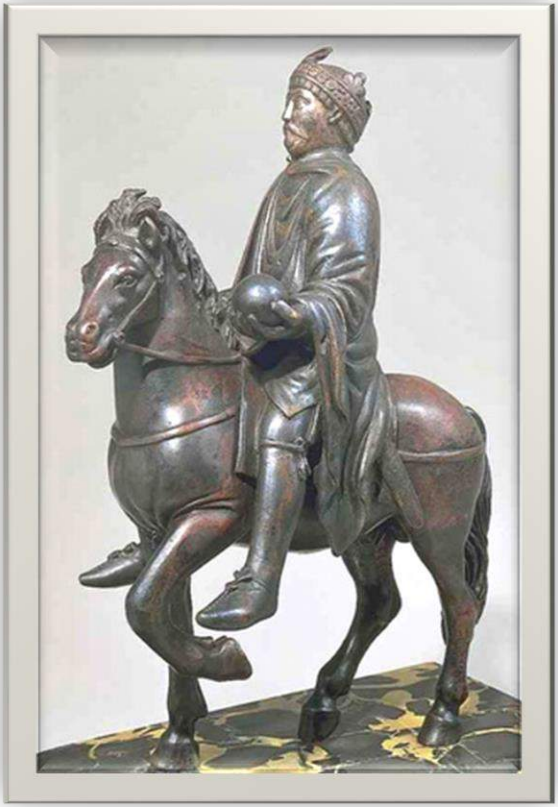

naar Dreumel

Een geschiedenisboek voor Dreumelse familieleden

Inleiding

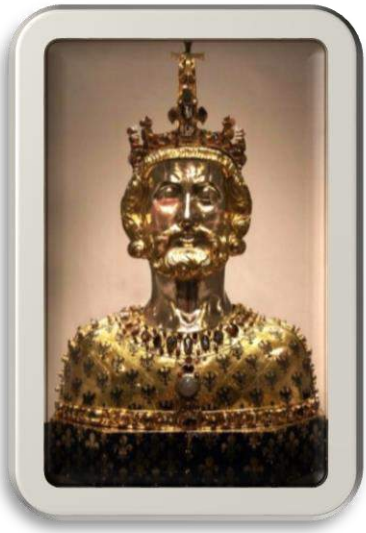

Dit verhaal gaat over de voorouders van **Wilhelmina de Bie** (1824 - 1893), roepnaam '**Mientje**' en haar zusje **Theodora** (1834 - 1882), roepnaam '**Dirkje**'.

Het is geschreven voor de (achter)kleinkinderen van deze twee zussen met hun stamboom[1] als leidraad.

Mientje en **Dirkje** trouwden met twee broers uit Dreumel: *Cornelis* en *Martinus Boumans.* Zij gingen in Dreumel wonen en kregen daar veel kinderen. Veel van hun nakomelingen zijn in Dreumel geboren en een aantal wonen daar nu nog. Zoals de nakomelingen van **Jan Crijne van Oss** en *Wilhelmina Boumans*, **Theodorus van Welie** en *Cato Boumans*, **Johannes van Beers** en *Theodora van Dinter*, **Cornelis Drost** en *Geertruida Boumans*, **Gerardus van Dinter** en *Johanna Boumans*, **Antonie Boumans** en *Josina van Eijk*, **Adriaan de Kleijn** en *Gijsberta Boumans*. Zij zijn dankzij Mientje en Dirkje allemaal familie van **Karel de Grote**.

---

1 Het genealogische overzicht van Karel de Grote tot Dirkje de Bie is gemaakt door: Marco Schelling. Zend aanvullingen / correcties aan marco@oud-ophemert.nl.
Bewerking door Wilma van Oss. Zend aanvullingen / correcties aan (wilma.vanoss@gmail.com).

Het verhaal begint bij deze voorbetovergrootvader van de zussen, de eerste in een rij van 35 voorouders. De vroegste voorouders hadden veel macht en rijkdom. Zij vergaarden deze rijkdom en macht door oorlog te voeren. Maar ze gebruikten ook hun kinderen om hun bezit te behouden en (liefst) te vergroten. Hiervoor lieten ze hen trouwen met kinderen uit andere machtige en/of rijke families. Ze deden dit ook om te voorkomen dat die families met hen gingen vechten en om ervoor te zorgen dat ze hen hielpen in de strijd tegen andere families. Omdat de paus als baas van de katholieke kerk, vroeger heel rijk en machtig was, gaven ze ook veel van hun kinderen een hoge functie in kerken en kloosters. Zo bleven ze vriendjes met de paus en zijn bisschoppen.

In de tijd van Karel de Grote werd de erfenis verdeeld onder de zonen. Maar ze kregen de erfenis pas na de dood van hun vader. Soms wilden de kinderen daar niet op wachten. Ze gingen dan oorlog voeren met hun vader, vaak met hulp van zijn vijanden. Dat ging er niet zachtzinnig aan toe. De verliezer werd het rijk uitgezet of opgesloten in de gevangenis en soms zelfs vermoord. Een voorbeeld van zo'n straf is die van vooroudovergrootvader **Karel de Kale**, die zijn opstandige zoon Carloman de ogen uitstak!

Na het jaar 1000 werd het steeds meer gebruikelijk om maar één kind erfgenaam te maken. Dat was vrijwel altijd de oudste zoon: de stamhouder. Zo bleef de rijkdom en macht bij elkaar. De andere zonen erfden maar heel weinig in vergelijking met de stamhouder.

Vrouwen erfden tot ver in de 18de en 19de eeuw alleen als ze geen broers of halfbroers hadden. De erfenis ging dan, als ze trouwden en kinderen kregen, over op hun kinderen. Zij mocht dan nog wel de erfenis beheren (kreeg de voogdijrechten) tot de erfgenaam oud genoeg was om het zelf te doen. Zo kreeg de moeder van edelstamoudovergrootvader **Dirk III**, omdat zijn

vader overleed toen hij nog maar 12 was, de voogdij over diens erfenis. Waren er wel broers of halfbroers kreeg ze als ze trouwden wel een groot cadeau (de bruidsschat), maar die werd meestal meteen ingepikt door hun man. Trouwden ze niet dan werden ze ondergebracht in een klooster en kreeg het klooster de 'bruidsschat'. Hoe groter het cadeau hoe hoger de functie was die ze in het klooster kregen.

Deze machtige en rijke mensen hadden ook vaak kinderen bij andere vrouwen, dan waar ze mee getrouwd waren. Deze kinderen kregen (meestal) geen titel en hoorden dan niet meer tot de adel. Ze kregen (vaak) wel een goede opvoeding en ook wat geld en goederen. Daardoor waren ze een aantrekkelijke partij voor iemand die niet zo rijk en machtig was als hun schoonvader, maar dat wel wilde zijn. De meeste bastaards, zoals deze kinderen werden genoemd, en hun nageslacht hadden daarom grond en een eigen huis. Dit bezit werd vastgelegd in documenten (testamenten, verkoopcontracten, enzovoort) en hierdoor is het mogelijk om hen te blijven volgen in de tijd.

Edelmoeder **Maria van Egmond** is een bastaard en daarbij ook nog vrouw, dus zij heeft maar heel weinig geërfd, maar had wel rijke familie en vrienden. Jan van Cuyck van Meteren, een man met aanzien en bezit, trouwde waarschijnlijk daarom met haar. Maria heeft door dit huwelijk geen armoede gekend, evenals haar kinderen en kleinkinderen. Haar halfbroer **Frederik**, zoon van haar vader en één van de vrouwen waarmee hij was getrouwd, erfde wel veel en een van zijn achterkleinkinderen werd de rijke en machtige **Willem van Oranje**. Koning **Willem Alexander** stamt dus evenals Mientje en Dirkje ook af van de vader van Maria van Egmond.

Van alle erfgenamen van de Karel de Grote zijn er nu nog maar een paar over die een titel, kasteel en/of landgoed hebben. In Nederland is de bekendste, koning Willem Alexander. Hij heeft

meerdere titels, kastelen en landgoederen en een heel goed inkomen.

Ook zijn er nog een aantal kastelen, kloosters, kerken en

landgoederen die nakomelingen van Karel de Grote hebben gesticht. Nu worden die meestal beheerd door stichtingen omdat er niemand in de familie genoeg geld heeft om ze te kunnen onderhouden. Zo ook het kasteel van voorvader **Rudolf II de Cock van Waardenburg**. (Rudolf II is ook een afstammeling van Karel de Grote, maar staat niet in dit document omdat hier is gekozen voor een andere afstammingslijn.)

Rudolf II de Cock van Waardenburg, was ridder en heer van Waardenburg en heer van IJzendoorn. Hij is geboren te Rhenoy en is overleden te Waardenburg rond 1315. Hij was de eigenaar

van kasteel Waardenburg. Het kasteel wordt nu beheerd door het Gelders Landschap. (Foto boven is uit 2010.)

Van Karel de Grote naar Mientje en Dirkje de Bie

-- XXXVII --

Karel de Grote, Koning der Longobarden, Keizer en Koning van Frankrijk, geboren op 2 april 747 te Ingelheim, overleden te Aken (DE) op 28 januari 814, begraven te Domkerk, Aken (DE), zoon van *Pippijn III de Korte* (Koning van Neustrië en Koning der Franken) en *Bertrade van Laon*.
In het jaar 800 werd hij gekroond tot Keizer van het Duitse Rijk. Hij werd in 1165 heilig verklaard. Daarom wordt zijn hoofd bewaard in de Domkerk van Aken.

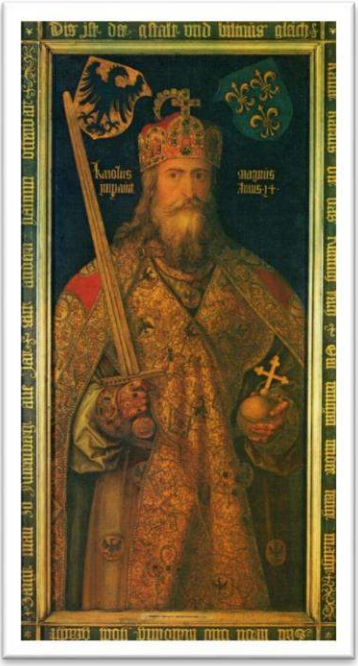

Karel de Grote was koning van het Frankische rijk. Karel voerde tijdens zijn leven veel oorlogen. De Saksen waren zijn grootste tegenstanders. De Saksen kwamen vaak de grens over om Frankische dorpen te plunderen en in brand te steken. Karel trok dan met zijn leger het land van de Saksen binnen en vaak versloeg hij de Saksische soldaten. Maar die vielen na een tijdje de grensdorpen toch weer aan.

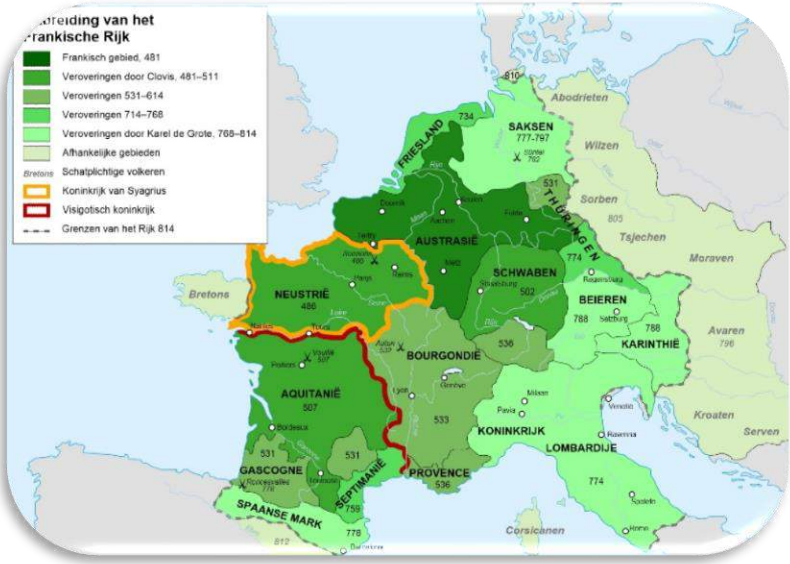

Karel wilde daar eens en voor altijd een eind aan maken door hun rijk te veroveren. Ook wilde hij dat de Saksen christen werden. De Saksen geloofden niet, zoals Karel, in één god. Karel beloofde de Saksen dat hij ze niet zou doden als ze zich tot het christendom bekeerden. Maar de Saksen weigerden zich over te geven. Toen begon Karel met het omhakken van hun heilige eikenbomen, waarbij de Saksen hun goden vereerden. Daarna trok Karel ten aanval. Na 30 jaar vechten, gaven de Saksen eindelijk hun strijd op. Hun gebied werd deel van het Frankische rijk.

De paus, het hoofd van de kerk en dus van alle christenen, woonde in Rome. De Langobarden waren de baas in een groot deel van Italië en ze dreigden ook Rome te veroveren en de paus af te zetten. Daarom vroeg hij hulp aan Karel, die met zijn leger de Langobarden versloeg. Karel werd nu ook koning van het rijk van de Langobarden.

Als de paus sterft en er een nieuwe wordt gekozen, breekt opnieuw onrust uit in Rome. Sommige edelen vinden dat de nieuwe paus zijn werk niet goed doet en nemen hem gevangen. Ze sluiten hem op in een gevangenis. Maar de paus kan ontsnappen, vlucht naar Karel en vraagt hem om hulp. Karel helpt hem, hij rekent af met de edelen en de paus kan weer hoofd van de kerk zijn. De paus is Karel zo dankbaar, dat hij hem uitnodigt om naar Rome te komen. Op 25 december, Eerste Kerstdag, woont Karel de kerkdienst bij. De paus verrast Karel en kroont hem tot keizer: het hoogste dat iemand kan bereiken. En zo wordt hij de machtigste man van het christelijk Europa.

In 814 sterft Karel. Hij heeft bijna een halve eeuw over zijn rijk geregeerd. Sinds de Romeinen was het niemand meer gelukt om over zo'n groot rijk te regeren. En daarom noemen we hem Karel de Grote, de Vader van Europa.

Karel de Grote was vier keer getrouwd en hij had ook nog een heleboel kinderen bij andere vrouwen. Dat was in die tijd heel gewoon bij (machtige en rijke) mannen.

Het derde huwelijk van **Karel de Grote** was met **Hildegardis in de Vinzgouw**, in 771 te Aken (DE). Zij was gravin van Alamanië, geboren te Alamanië (Turkije) rond 758, overleden op 30 april 783 en begraven te Saint-Arnould (FR). Zij is de dochter van *Gerold I in de Vinzgouw* (graaf in de Wormsgouw en graaf van Duitsland) en *Imma van Lahngouw*.
Karel de Grote en Hildegardis kregen 9 kinderen, waaronder een tweeling: **Lotharius** en **Lodewijk**. Lotharius overlijdt jong en Lodewijk wordt de opvolger van zijn vader.

-- XXXVI --

Lodewijk I de Vrome, Koning van Aquitanië en Keizer, geboren te Chasseneuil (Frankrijk) in 778, overleden op 20 juni 840 te Ingelheim en begraven te Metz (FR).

Na de dood van zijn oudere broers Karel en Pippijn, wordt Lodewijk I in 813 te Aken, door zijn eigen vader, Karel de Grote, tot keizer gekroond. Bij de dood van zijn vader erft hij het hele rijk. In 816 laat hij zich door paus Stephanus IV in Reims tot keizer kronen. Hij krijgt de bijnaam 'de Vrome', omdat hij probeert om iedereen in zijn rijk tot een streng christendom te bekeren.

Lodewijk had niet het boerenverstand en slimheid van zijn vader. Hij luisterde veel te veel naar de mensen om zich heen en die dachten vaak meer aan zichzelf dan aan het belang van hun keizer Lodewijk.

Lodewijk de Vrome is in het jaar 794 getrouwd met **Irmingard van Haspengouw**, geboren rond 778, overleden op 3 oktober 818, ongeveer 40 jaar oud, dochter van *Ingram van Haspengouw* (graaf in de Haspengouw).
Met Irmingard kreeg hij zes kinderen, waaronder drie zoons: **Lothar I**, **Pippijn** en **Lodewijk II de Duitser**.

Lodewijk de Vrome probeerde de eenheid binnen het Frankische Rijk te bewaren. Dat deed hij bijvoorbeeld door al

zijn ongetrouwde (half)zussen naar het klooster te sturen, zodat die geen kans hadden met machtige mannen, die tegen hem konden gaan vechten, te trouwen. Hij wijst zijn oudste zoon Lothar I aan als medekeizer en opvolger. Zijn andere zoons, Pippijn en Lodewijk II, worden onderkoningen. Lodewijk II, wordt ook koning van Beieren, vandaar zijn latere bijnaam 'de Duitser'. Pippijn krijgt een gebied van Frankrijk (Aquitanië). Dat vindt een neef Bernard (die Italië bezit) helemaal niks en begint een oorlog. Maar die verliest hij en zo krijgt Lothar I, Italië erbij.

Na het overlijden van Irmingard trouwde Lodewijk met **Judith van Beieren** te Aken (DE) in februari 819. Judith is geboren rond 800, overleden te Tours (Frankrijk) op 19 april 843 en begraven te Saint Martin Tours (FR). Zij was de dochter van *Welf I van Argengouw* (graaf van Beieren en graaf van Schwaben) en *Eigilwich van Saksen* (abdis van Celle).
Met Judith krijgt hij twee dochters en één zoon: **Karel II de Kale**.

Judith, de moeder van Karel de Kale, wilde haar enige zoon koste wat kost ook een belangrijke functie geven. Om haar tevreden te stellen creëert zijn vader Lodewijk in 829 voor zijn dan 6-jarige zoontje een nieuw koninkrijk: Alemannië. Zijn twee oudste zoons, Lothar en Pippin, zijn daar heel kwaad over en rukken met hun legers op tegen hun vader. Maar vader wordt geholpen door zijn zoon Lodewijk de Duitser. Vader wint de strijd en Lothar I mag geen medekeizer meer zijn. Hij blijft nog wel koning van Italië.

Enkele jaren later wordt de ruzie tussen de drie oudste zonen (Lothar I, Pippijn en Lodewijk de Duitser) bijgelegd. Samen gaan ze nu oorlog voeren tegen hun vader en hun jongere halfbroer Karel de Kale. Nu wordt vader, keizer Lodewijk I, verslagen en in 833 wordt hij afgezet. Niet voor lang, want de broers beginnen al weer snel ruzie te maken en een jaar later komt Lodewijk I weer terug op de troon. Hij bevestigt dit met een hernieuwde kroning te Metz in 835. Als Pippijn overlijdt, erven zijn beide zoons niets. Het koninkrijk van Lodewijk de Duitser

wordt ingekrompen tot Beieren. De rest van het Frankische rijk wordt verdeeld tussen Lothar I en Karel de Kale.

Als snel na de dood van Lodewijk de Vrome maken zijn drie dan nog levende zonen (Lothar I, Lodewijk de Duitser en Karel de Kale) ruzie over de erfenis. Uiteindelijk komen de broers na maandenlange besprekingen, tot een driedeling van het rijk, waarbij alle broers status van koning krijgen en Lothar I, als oudste, zich keizer mag noemen (het verdrag van Verdun, augustus 843). Hiermee was het rijk uiteen gevallen in vier grote delen, die wij nu kennen als Duitsland, Frankrijk, Italië en de Lage Landen (Nederland, België en Luxemburg).

-- XXXV --

Karel II de Kale, hertog van Maine, Koning van Aquitanië, Koning van Lotharingen, Koning van Italië, Koning van Alamanië en Keizer, geboren te Frankfurt am Main (DE) op 13 juni 823, overleden te Avrieux (FR) op 6 oktober 877 en begraven te Sint Denis (FR).

Als 'nakomertje' van Lodewijk de Vrome kon Karel de Kale geen recht doen gelden op een deel van het rijk. Zijn vader had het al voor dat hij was geboren verdeeld onder de drie zoons uit zijn eerste huwelijk. Vandaar zijn bijnaam 'de Kale'.

Onder druk van zijn moeder bezorgt vader Lodewijk I hem toch een eigen koninkrijk (Alemannië). In 838 wordt hij door zijn vader tot koning gekroond en aangesteld tot hertog van een stuk van Frankrijk (Maine en Aquitanië).

Karel krijgt na de dood van zijn vader ook nog West-Francië (een groot deel van Frankrijk en het westelijke deel van België). Daar waren een heleboel machtige mensen niet blij mee en verzetten zich jarenlang tegen Karel de Kale. Uiteindelijk wordt hij toch, met de steun van bijna al die machtige mensen (in 848) tot koning gekroond. Tot 860 heeft hij het druk met het verjagen van de Vikingen die steeds maar weer zijn rijk binnenvallen. Als de rust is weergekeerd, wil hij zijn rijk uitbreiden. Als zijn neef Lotharius II, die koning is van Lotharingen, zonder kinderen plotseling overlijdt, laat Karel II zich op 9 september 869 in Metz tot koning van Lotharingen wijden. Zijn broer Lodewijk de Duitser is het hiermee niet eens, die vindt dat hij ook recht heeft op die erfenis. Uiteindelijk moet Karel de Kale, de oostelijke helft van Lotharingen afstaan aan Lodewijk de Duitser

In 875 overlijdt ook zijn neef Lodewijk II van Italië. Die heeft geen zonen. Karel ziet zijn kans schoon om zijn rijk opnieuw uit te breiden en laat zich op 25 december 875 door Paus Johannes VIII in Rome tot keizer kronen. Als in 876 zijn broer Lodewijk de Duitser overlijdt probeert Karel de Kale ookk zijn rijk te veroveren. Hij wordt echter op 8 oktober 876 door de zoon van Lodewijk de Duitser: Lodewijk de Jonge bij Andernach verpletterend verslagen. Lotharingen komt uiteindelijk bij de opvolger van Lodewijk de Duitser, diens jongste zoon Karel III de Dikke, terecht.

Karel de Kale is twee keer getrouwd. De eerste keer toen hij 19 jaar oud was te Quiersy-sur-Oise (Frankrijk) op 13 december 842 met de 12-jarige (vroeger mocht je in Europa op die leeftijd trouwen). **Ermentrudis van Orléans**, geboren rond 830, overleden te

Sint Denis (Frankrijk) op 6 oktober 869, dochter van *Odo van Orléans* (graaf van Orléans) en *Engeltrude* van Parijs.
Zij krijgen negen kinderen. Hun oudste dochter noemen ze **Judith**.

*Karel de Kale wijst zijn zoon **Lodewijk II** aan als zijn opvolger. Lodewijk II werd geboren op 1 september 846 en was zwak en ziekelijk. Doordat hij stotterde kreeg hij zijn bijnaam 'de Stamelaar'. In 861 moest hij het hof van zijn vader ontvluchten omdat hij zijn zus Judith had geholpen weg te lopen met haar minnaar Boudewijn. Het jaar daarop begon Lodewijk de Vrome een opstand tegen zijn vader met hulp van de Neustrische adel. Ook trouwde hij in 862 in het geheim Angardis van Bourgondië, tegen de wil van zijn vader.*
Maar later verzoenden Lodewijk de Stamelaar en Karel de Kale zich. Zijn vader liet wel, door de paus, het huwelijk van Lodewijk de Stamelaar ontbinden. Die had met Angardis al vier kinderen en was het hier niet mee eens. Maar in 875 trouwde Lodewijk, onder druk van zijn vader, toch met Adelaide van Parijs. Met haar kreeg hij twee kinderen. Hij wordt na het overlijden van zijn vader nog tot koning gekroond. Een jaar later, op 10 april 879, overlijdt hij en wordt begraven in het klooster van de Notre Dame in Parijs.
*Omdat Karel de Kale een strijd om de kroon tussen zijn zonen wilde vermijden en Lodewijk de Stamelaar als opvolger had aangewezen, stuurde hij zijn andere zonen al jong naar het klooster, als prister konden zij geen aanspraak maken op de troon. Zo werd zijn zoon **Carloman** abt van Saint-MéDard te Soissons. In 869 kwam deze echter toch tegen zijn vader in opstand. Voor straf moest hij mee doen aan een veldslag, maar hij deserteerde en ging plunderen. De paus zette hem uit de kerk en dus was geen priester meer en hierdoor kon hij weer troonopvolger worden. Om te voorkomen dat hij de strijd om de troonsopvolging zou beginnen, zette zijn vader hem gevangen en liet hij hem de ogen uitsteken, vandaar zijn bijnaam 'de Blinde'. Hij slaagde erin te vluchten naar zijn oom Lodewijk de Duitser. Die maakte hem abt van de Abdij van Echternach.*

-- XXXIV --

Judith van West-Francie, Koningin van Engeland, geboren rond 844, overleden na 870.

Toen Judith twaalf jaar was, is ze door haar vader Karel de Kale uitgehuwelijkt aan de 51 jarige Aethelwulf, koning van Wessex (ENG). Dat huwelijk leek haar vader wel handig want dan zou Aethelwulf hem helpen in zijn strijd tegen de Vikingen. En daarbij werd Judith door dit huwelijk koningin.

Aethelwulf overleed anderhalf jaar later en Judith trouwde met Aethelwulf's zoon, Ethelbald, uit een eerder huwelijk. Ethelbald werd de volgende koning van Wessex. Ethelbald stierf twee jaar later. Zijn huwelijk met Judith werd ongeldig verklaard, omdat zij anders de koningin van Wessex werd en daar hadden Engelse edelen geen zin in. Judith werd terug gestuurd naar haar vader in afwachting van het volgende politieke huwelijk.

Maar toen ontmoette ze Boudewijn I van Vlaanderen en deze twee werden verliefd op elkaar. Dit zeer tegen de zin in van Karel de Kale: zijn dochter was een gekroonde koningin en Boudewijn slechts een gouwgraaf! Haar broer Lodewijk hielp het stel te ontsnappen en ze kregen onderdak bij Lotharius II die had nog een rekening te vereffen met zijn oom Karel de Kale. Karel de Kale was razend. Hij onteigende alle bezittingen van Boudewijn en deed het verliefde stel in de ban, zodat ze niet voor de kerk konden trouwen. Het stel vroeg de Paus Nicolaas I om hen te helpen. Die vond, omdat Judith vrijwillig met Boudewijn was meegegaan, dat er geen reden was voor de

ban. Hij gaf toestemming om te trouwen. Boudewijn en Karel de Kale verzoenden zich en Boudewijn kreeg van Karel de Kale Vlaanderen, het gebied rond Brugge, om te besturen. In de ogen van Karel de Kale een onbetekenende functie, want Vlaanderen werd steeds maar weer geplunderd door de Vikingen. Boudewijn wist echter succesvol de Vikingen buiten de deur te houden en bleek een goed bestuurder. Hiervoor werd hij beloond en werd hij de eerste graaf van heel Vlaanderen en Ternois.

Volgens de overlevering stuitten Boudewijn en Judith toen zij op de vlucht waren voor Karel de Kale in de buurt van Brugge op een beer. De beer ging op zijn achterpoten staan en wilde het stel aanvallen. Op dat moment stootte Boudewijn zijn lans zo hard in de beer, dat de beer aan de boom achter hem werd vast gespietst. Aan dit moedige optreden zou hij zijn bijnaam 'met de IJzeren Arm' hebben te danken.

Het (derde) huwelijk van **Judith** met **Boudewijn I van Vlaanderen**, werd gesloten op 13 december 863. Boudewijn was graaf van Vlaanderen, wonende te Auxerre (CH), geboren rond 837, overleden te Arras (FR) op 21 januari 879 en begraven te Sint-Bertijns, zoon van *Aodoacer van Vlaanderen*.

Judith en Boudewijn kregen twee zonen: **Boudewijn II** en **Rudolf**, geboren rond 865, overleden in het jaar 896.

-- XXXIII --

Boudewijn II van Vlaanderen/ Boudewijn de Kale, graaf van Vlaanderen, geboren tussen 863 en 865, overleden op 10 september 918 en (her)-begraven te Gent (BE) in de Sint Pieterskerk.

Hij was vanaf 879 graaf van Vlaanderen. Zijn bijnaam 'de Kale', dankt hij aan zijn grootvader.

Hij eigende zich in de jaren 879-883 grondbezit en rechten in de hele streek tussen Schelde en Artois toe. Hij was niet erg trouw en wisselde geregeld van partij in de strijd tussen de diverse West-Frankische koningen. Hij liet in 900 aartsbisschop Fulco van Reims en rond 906 Graaf Herbert I van Vermandois vermoorden. Door al zijn slinkse streken werd hij graaf van Vlaanderen en Henegouwen. Hij richtte een groot aantal burchten op ter bescherming van zijn gebied.

Boudewijn II is rond 884 getrouwd met **Aelfthryth van Wessex**, gravin van Vlaanderen, geboren rond 872, overleden op 7 juni 929 en begraven te Gent (BE) in de Sint Pieterskerk, dochter van *Alfred I van Wessex* (Koning van Engeland) en *Ealswith van Gainsborough*.

Boudewijn II en Aelfthryth kregen vier kinderen, waaronder twee zoons: **Arnulf I** en **Adalofi.**

-- XXXII --

Arnulf I van Vlaanderen, graaf van Vlaanderen en graaf van Henegouwen, geboren rond 889, overleden op 27 maart 965 en begraven te Gent (BE) in de Sint Pieterskerk. Hij was graaf van Vlaanderen van 918 tot 964. Na de dood van zijn vader (918) graaf van Noord-Vlaanderen en na de dood van zijn broer Adalofi (933) heer (= eigenaar) van Boulogne.

Arnulf I, bijgenaamd 'de Grote', erfde van zijn vader het grootste (noordelijke) deel van het graafschap. Hij leidde zijn graafschap als een dictator en breidde het uit naar het zuiden uit tot aan de Somme.

Na de dood van zijn broer Adalofi pikte Arnulf diens erfdeel, de streek van Terwaan en Boulogne, in. Hij breidde zijn gebied verder uit door Willem I van Normandië te laten vermoorden.

Arnulf I is waarschijnlijk meerder keren getrouwd. Rond 934 trouwde hij met **Adèle van Vermandois**, gravin van Vlaanderen, geboren tussen 910 en 915, overleden in 960 en begraven te Gent (BE) in de Sint Pieterskerk, dochter van *Herbert II van Vermandois* (graaf van Vermandois en graaf van Soissons) en *Adela van Neustrië*. Adèle werd uitgehuwelijkt aan Arnulf om ervoor te zorgen dat de vrede tussen het huis Vlaanderen en de graven van Vermandois bewaard bleef. **Arnulf** en Adèle kregen 5 kinderen. Omdat hun zoon

Boudewijn III vroeg overleed, werd Boudewijns zoon, kleinzoon Arnulf II erfgenaam. Hun jongste dochter noemden ze **Hildegard**.

-- XXXI --

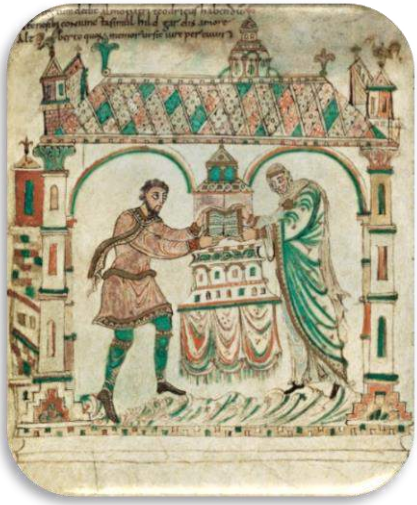

Hildegard van Vlaanderen, gravin van Holland, geboren rond 937, overleden tussen 11 april 975 en 11 april 980 en begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef.

Hildegard was als kleuter al verloofd en trouwde op twaalfjarige leeftijd, met Dirk II van Holland. Hiermee hoopte haar vader Arnulf I meer macht in Holland te krijgen.

Hildegard is vooral bekend van de vele cadeaus aan o.a. kloosters en kerken. Hildegard is begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef. Boven Hildegard bij het aanbieden van een bijbel aan de Abdij van Egmond, met haar man Dirk II.

Hildegard is rond 950 getrouwd met **Dirk II van Holland**, graaf van Holland, graaf van Kennemerland, graaf van Maasland en Texel en graaf van Gent, geboren rond 931 en overleden op 6 mei 988 en begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef, zoon van *Dirk I van Holland*, graaf van Holland en graaf van Friesland, en *Gerberga van Hamaland*.

Hun oudste zoon **Arnulf/Aernout van Holland**, is hun erfgenaam.

-- XXX --

Arnulf van Holland, graaf van Holland en graaf van West-Friesland, geboren rond 951 te Gent (BE), gesneuveld op 18 september 993 in de strijd tegen de Friezen en begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef.

Omdat hij in Gent is geboren wordt hij ook wel Arnulf van Gent genoemd. Arnulf was de eerste die oorlogen voerde tegen de West-Friezen, waarbij hij sneuvelde toen hij ongeveer 42 jaar oud was. Hij werd na zijn dood heilig verklaard.

Arnulf is in 980 getrouwd met **Liutgardis van Luxemburg**, overleden na mei 1005 en begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef, dochter van *Siegfried I van Luxemburg* (graaf van Luxemburg) en *Hedwig van Nordgau*. Toen **Arnulf** overleed had hij 3 kinderen. De oudste zoon, **Dirk III**, werd zijn erfgenaam.

*De tweede zoon **Siegfried**, overleden in 1039, trouwde Thetburga, overleden in 1042. Zijn broer Dirk III vond dit onder zijn stand. Uiteindelijk werd het geschil bijgelegd en het huwelijk voltrokken. Dochter **Aleida/ Adelina** trouwde Boudewijn II van Boulogne. Boudewijn werd vermoord door Engelram I van Ponthieu, omdat Boudewijn hem had beledigd. En Engelram trouwde met Aleida, de weduwe van de man die hij had vermoord!*

Dirk III van Holland, graaf van Kennemerland, geboren rond 981, overleden op 27 mei 1039 en begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef.

Hij volgde in 993 zijn vader op als graaf van Holland. Hij stond tot 1005 onder voogdij van zijn moeder.

Het graafschap Holland werd bedreigd door aanvallen van de Friezen. Dirk doet, een belofte aan God: als zijn land gered wordt van de Friezen, zal hij als dank een bedevaart naar Palestina maken. In het jaar 1005 lost hij deze belofte in en bezoekt Istanboel in Turkije. Hiermee wordt Dirk III de oudst bekende Nederlandse bezoeker aan het huidige Turkije. Dirk was actief in de ontginning van moerassen en hij verdiende veel geld met de verkoop van deze gronden.

Dirk was getrouwd met **Othelhildes van Saksen/van Noordmark**, geboren, rond 985 te Quedlinburg (DE) en overleden te Quedlinburg (DE) op 31 maart 1044. Zij was de dochter van *Bernhard I van Saksen Billung* en *Hildegard van Stade*.
Dirk kreeg met Othelhildes twee zonen en twee dochters.

*De oudste zoon **Dirk IV van Holland** werd aangewezen als erfgenaam. Dirk breidde zijn grondgebied uit naar het oosten. Daardoor kwam hij in conflict met de Utrechtse bisschoppen, Zuid–Nederlandse kloosters en bisschoppen. Keizer Hendrik III*

dwong hem de veroverde gebieden terug te geven. Maar toen de keizer was vertrokken, begon Dirk de bisdommen Utrecht en Luik te plunderen. Een strafexpeditie van de keizer volgde. Toen de keizer grote verliezen leed, greep Dirk zijn kans en viel de keizer aan, maar de bisschoppen zetten een val op en lieten hem vermoorden. Doordat hij niet getrouwd was, werd zijn jongere broer ***Floris I*** *erfgenaam.*

-- XXVIII --

Floris I van Holland, graaf van Holland en Zeeland, geboren rond 1025, vermoord te Nederhemert op 28 juni 1061, begraven in de abdijkerk te Egmond aan den Hoef.

Floris werd graaf nadat zijn broer Dirk kinderloos was gestorven. Floris raakte in conflict met de keizer over de tol die hij hief op de Merwede. Bovendien probeerde hij zijn bezit in het rivierenland uit te breiden en kwam daardoor in conflict met bisschop Willem van Cuijk. Keizerin regentes Agnes van het Heilige Roomse Rijk gaf in 1058 opdracht om Floris tot de orde te roepen. De eerste echte slag werd in 1061 uitgevochten bij Oudheusden. Floris was zwaar in de minderheid en had daarom het slagveld met heel veel valkuilen voorbereid.
Het merendeel van de vijand werd zo al direct buiten gevecht gesteld. Floris won daarna de slag.

Het volgende treffen vond plaats bij Nederhemert. Floris viel de troepen van Keulen, Brunswijk en Cuijk aan en wist ze snel te verjagen. De Friezen gingen vervolgens rusten in de schaduw van de bomen langs de Maas. Herman van Cuijk, burggraaf van Utrecht, hergroepeerde zijn troepen en overviel de niets vermoedende Friezen. Floris werd samen met honderden van zijn mannen gedood.

In de abdijkerk te Egmond ligt een groot aantal graven van Holland en hun vrouwen begraven. Een van hen is Floris I. Hij bleek een uitzonderlijk grote man te zijn geweest, mogelijk langer dan 2 meter. Opvallend als je weet dat de gemiddelde lengte van de middeleeuwse man 1.67 m was. Maar ook zijn vader Dirk III was een boom van een kerel.

Floris I is rond 1050 met zijn nicht **Geertruida van Saksen**, gravin van Holland, geboren te Schweinfurt (DE) in 1033, overleden op 3 augustus 1113, begraven te Sint Walburgskerk, Veurne (BE), dochter van *Bernhard II van Saksen Billung* (hertog van Saksen) en *Eilica van Schweinfurt*.

In rijke families werd er vaak binnen de familie getrouwd. Zo bleef het bezit in de familie. Toen ze erachter kwamen dat kinderen van een huwelijk tussen familieleden vaker kinderen kregen die ziek waren of misvormd waren, werd dit later verboden.Wilde je toch met een familielid trouwen, moest je toestemming vragen aan de kerk. Die kon die toestemming (dispensatie) geven.

Floris I en Geertruida kregen zes kinderen. De oudste zoon **Dirk V** werd erfgenaam. Hun oudste dochter noemden ze **Bertha** en zij werd de edelstammoeder van Mienje en Dirkje.

-- XXVII --

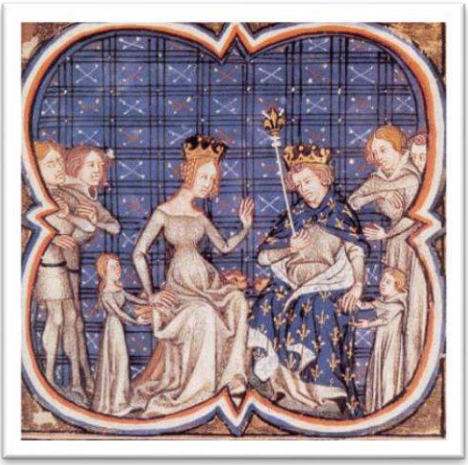

Bertha van Holland, geboren rond 1055, overleden rond 1093 te Montreul sur Mer.

Zij is getrouwd rond 1071 met **Philips I van Frankrijk**, koning van Frankrijk, geboren op 23 mei 1053, zoon van *Hendrik I van Frankrijk* en *Anna van Kiev*, overleden op 29 juli 1108 te Meulan.

Bertha van Holland en Philips I van Holland in gelukkige dagen.

De zoon van Philips I en Bertha, **Lodewijk VI van Frankrijk**, werd erfgenaam van Philips I.

Vanaf 1090 stond het leven van Bertha in het teken van haar huwelijksproblemen. Philips was een verhouding begonnen met Bertrada, de mooie en jonge (vijfde) vrouw van zijn oude vazal (die hem trouw had gezworen in ruil voor een grondgebied) Fulco IV van Anjou (1043 - 1109). Philips vond namelijk dat Bertha dik en onaantrekkelijk was geworden. Op 15 mei 1092 scheidde hij van Bertha en verbande haar van het hof. Bertha overleed een jaar later. Philips trouwde met Bertrada, maar die was toen nog niet gescheiden van de 30 jaar oudere Fulco IV van Anjou. De kerk accepteerde dat niet en excommuniceerde

(dat was toen heel erg omdat zij en hun kinderen dan veel rechten verloren) het paar. Ze gingen scheiden maar bleven bij elkaar wonen. Toen Philips in 1104 de paus politiek steunde in zijn strijd tegen keizer Hendrik V, werd de excommunicatie opgeheven. Vier jaar later overleed Philips.
In 1100 werd Lodewijk door zijn vader als erfgenaam aangewezen. In dat jaar maakte hij een reis naar Londen. Een poging van Bertrada (die liever had dat een van haar eigen zoons Philips zou opvolgen) om hem daar gevangen te laten nemen, mislukte. Op de terugweg werd een aanslag op Lodewijk, door een priester verijdeld. Hij werd in 1101 vergiftigd maar werd genezen.

***Philip I** is evenals **Bertha** afstammeling van Karel de Grote*

-- XXVI --

Lodewijk VI van Frankrijk, bijgenaamd **'de Dikke'**, koning van Frankrijk, geboren in 1081, overleden op 1 augustus 1137 te Parijs. Zijn bijnaam was letterlijk bedoeld. Waarschijnlijk had hij de aanleg voor overgewicht geërfd van zijn moeder Bertha.

Lodewijk werd na het overlijden van zijn vader, op 3 augustus 1108, in grote haast te Orléans tot koning gekroond. Zijn halfbroers probeerden nog om de kroning aan te vechten, maar dat lukte niet. En zijn stiefmoeder Bertrada besloot daarna om zich terug te trekken in een klooster.

Lodewijk trouwde in de Notre Dame te Parijs op 28 maart 1115 met **Adelheid (Alix) van Savoye**, geboren rond 1100, overleden rond 1145, dochter van *Humbert II van* Savoye en *Gisela van Bourgondië.*

Onder het bewind van Lodewijk bloeiden de economie in de gebieden die onder zijn bewind stonden. Vanaf 1110 heeft hij steden stadsrechten gegeven. Bij zijn dood was Parijs de grootste stad van Frankrijk geworden. Lodewijk stichtte daar de abdijen van Saint-Victor (hier boven) en Saint-Lazare, en een vrouwenklooster op de Montmartre. Hij liet de oude Romeinse brug door een nieuwe stenen brug vervangen.

Stamhouder, **Philips**, overleed op 15-jarige leeftijd bij een ruiterongeluk. Hierdoor werd zijn tweede zoon **Lodewijk VII** op 15 oktober 1131 tot medekoning gekroond. Er was nog een complot om Lodewijk te vervangen door zijn jongere broer **Robert** maar dat werd verijdeld.

-- XXV --

Lodewijk VII van Frankrijk, Koning van Frankrijk, geboren rond 1120 en overleden op 18 september te Parijs.

In 1137 overleed hertog Willem X van Aquitinië en die had, omdat hij geen zonen had, zijn oudste dochter Eleanora benoemd tot zijn opvolger. Hij had de vader van Lodewijk VII gevraagd om haar belangen te beschermen en een goede huwelijkskandidaat voor haar te vinden. Het hertogdom Aquitanië met alles wat daarbij hoorde was de grootste, rijkste en machtigste feodale staat van Frankrijk.
Lodewijk VI mocht zich wel koning noemen maar was alleen echt de baas over het gebied rond Parijs en Orléans.
Lodewijk VI besloot binnen een dag dat Eleonora de ideale huwelijkskandidaat was voor zijn zoon Lodewijk. Ze trouwden op 25 juli in de kathedraal van Bordeaux.

Bij het huwelijk werd echter overeengekomen dat Lodewijk geen macht over Aquitanië zou krijgen en dat alleen Eleonora hertogin van Aquitanië zou zijn. Als ze samen een zoon zouden krijgen, dan zou die hertog van Aquitanië worden en koning van Frankrijk.

Kort na het huwelijk van Lodewijk VII overleed zijn vader. Hij raakte steeds meer in de problemen door opstanden, de ruzies

met de paus en de oorlog met graaf Theobald IV van Blois. In 1144 veroverde hij de stad Vitry-le-François. Een grote groep inwoners van die stad was de kerk in gevlucht. Toen de troepen van Lodewijk de kerk in brand staken kwamen meer dan duizend mensen in de vlammen om. Verteerd door schuldgevoelens trok Lodewijk zich terug en sloot vrede met de paus en met Theobald. In 1145 maakte Lodewijk bekend om op kruistocht te gaan, als boetedoening en nam deel aan de Tweede Kruistocht.

De Eerste Kruistocht was in 1096. Het doel was om Jeruzalem te bevrijden van de moslims. Ze begonnen met zo'n 100.000 mensen: ridders, edelen, boeren, mannen en vrouwen. De tocht duurde drie jaar. Onderweg kwamen veel kruisvaarders om in gevechten met de moslimstrijders. Anderen stierven door honger, dorst en ziekten. Uiteindelijk kwamen maar 15.000 kruisvaarders bij Jeruzalem aan.
Op 15 juni 1099 viel het kruisvaardersleger aan. Na een heftige strijd wisten ze Jeruzalem binnen te dringen. De kruisvaarders waren door het dolle heen. Ze doden alle inwoners van de stad, 30.000 mensen. Mannen, vrouwen, kinderen, en zelfs baby's. Jeruzalem was veroverd. De moslims probeerden in de jaren erna Jeruzalem en andere verloren gebieden weer terug te veroveren. Om dat te voorkomen volgden er nog zeven kruistochten. Maar na 100 jaar wisten de moslims Jeruzalem te heroveren en kwam er geen kruistocht meer.

Eleonora stond erop om, als hertogin van Aquitanië, ook deel te nemen aan de kruistocht en haar eigen troepen aan te voeren. In Klein-Azië (nu een deel van Turkije) werd het leger van Lodewijk verslagen, waarbij Lodewijk alleen maar aan de dood kon ontsnappen doordat hij als een gewone ridder was gekleed en niet herkenbaar was als de koning. Eleonora en Lodewijk kregen ruzie over de strategie om de strijd voort te zetten. Eleonora wilde eerst enkele steden in de omgeving van Antiochië te veroveren. Lodewijk wilde echter verder trekken naar het Heilige Land. Uiteindelijk zette Lodewijk zijn zin door

en zette hij Eleonora gevangen Lodewijk bereikte wel Jeruzalem en nam deel aan een onverstandige aanval op Damascus in 1148. De kruistocht werd een mislukking voor de kruisvaarders en een grote overwinning voor de moslims en Lodewijk ging snel terug naar Parijs.

In 1152 werd de scheiding tussen Lodewijk en Eleanora uitgesproken. Ze hadden samen alleen dochters. Dus Eleanora behield al haar rechten en bezittingen en ze trouwde twee maanden later met Hendrik II van Engeland. Lodewijk begon een oorlog tegen Hendrik maar verloor die. In 1154 werden Hendrik en Eleonora koning en koningin van Engeland.
In 1154 hertrouwde ook Lodewijk met Constance van Castilië. Maar die overleed 6 jaar later in 1160, ook met haar had hij alleen (twee) dochters.

Op 30 november 1160, trouwde hij voor de derde keer met de 20 jaar jongere **Adelheid van Champagne**, geboren rond 1140 en overleden op 4 juni 1206, dochter van graaf *Theobald IV van Blois (*waar hij in het begin van zijn koningschap nog oorlog mee had gevoerd*) en Mathilde van Karinthië.* Met haar krijgt hij een zoon: **Philips II**.

In 1179 wordt Lodewijk getroffen door een beroerte en was verlamd.

Philips II wordt tot koning van Frankrijk gekroond.

Een jaar later overleed Lodewijk.

-- XXIV --

Philips II Augustus van Frankrijk, geboren op 21 augustus 1165 te Parijs, overleden op 14 juli te Mantes.

Philips trouwde op 15 jarige leeftijd, in 1180, met de 10-jarige **Isabella (of Elisabeth) van Henegouwen** geboren in Rijsel op 23 april 1170, overleden op 15 maart 1190 te Parijs. Zij was een dochter van *Boudewijn de Moedige*, Henegouwse graaf en *Margaretha van de Elzas*, Vlaamse gravin.

Dit huwelijk was gearrangeerd. Philips II vond dit prima, want op deze manier kon hij zich onttrekken aan de betutteling door zijn moeder Adelheid en haar intriges ten voordele van haar broer, Hendrik, graaf van Champagne. Bovendien kreeg Isabella als bruidsschat het gebied van Artesië.

Uit dit huwelijk werd zijn opvolger, **Lodewijk VIII**, geboren.

*Na de dood van Isabella trouwde hij in 1193 met **Ingeborg van Denemarken**, maar daar had al snel spijt van, verstootte haar en trouwde in 1194 met **Agnes van Meanië.** Met haar kreeg hij drie kinderen, maar de paus weigerde dit huwelijk te erkennen. Philips gaf de paus uiteindelijk toch zijn zin en in 1213, erkende hij Ingeborg weer als koningin van Frankrijk.*

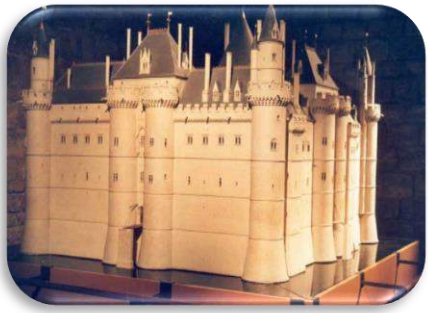

Meteen nadat zijn vader overleed, probeerde Philips II zijn rijk en macht uit te breiden. Hij heeft heel wat oorlogen gevoerd en heel wat deals gesloten met met mensen die hij hiervoor nodig had. Aan eind van zijn leven was zijn kroondomein vier keer zo groot en had hij ook veel meer gezag dan zijn voorvaders. Hij maakte van Parijs de hoofdstad van Frankrijk, en een bestuurscentrum. Hij heeft zijn sporen in Parijs nagelaten, zoals openbare markthallen, (de koningsburcht) het Louvre (zie hier boven) en (delen van) een omwalling.

-- XXIII --

Lodewijk VIII van Frankrijk, bijgenaamd, **'de Leeuw'**, koning van Frankrijk, geboren op 5 september te Parijs, overleden (aan dysenterie) op 8 november 1226 te Chateau de Montpensier.

Hij is op 12-jarige leeftijd getrouwd, op 23 mei 1200 te Pont Audemer met **Blanca van Castilië**, 12 jaar oud, geboren op 4 maart 1188 te Palencia, overleden op 27 november 1252 te Parijs, dochter van *Alfons VIII van*

Castilië en *Eleonora van Engeland*.
Lodewijk VIII en Blanca, kregen 14 kinderen en de vierde zoon Louis werd de volgende koning **Lodewijk IX**. Zijn oudste broer **Filips**, overleed toen hij negen jaar oud was. En de tweeling broers die daar onder kwamen**, Alphonsus** en **Jan**, overleden als baby's.

Op 14 juli 1223 volgde hij zijn vader op als koning van Frankrijk en werd op 6 augustus te Reims tot koning gekroond.

-- XXII --

Lodewijk IX van Frankrijk, bijgenaamd '**de Heilige**', koning van Frankrijk, geboren op 24 april 1215 te Poissy, overleden op 25 augustus 1270 te Tunis.

Een week nadat zijn vader overleed, werd hij op op 19 november 1226, op 12-jarige leeftijd tot koning gekroond in de kathedraal van Reims, die op dat ogenblik nog in de steigers stond.

Hij is op 19-jarige leeftijd getrouwd op 27 april 1234 te Sens met **Margaretha van Aragon Provence**, geboren rond. 1221, overleden op 21 december 1295 te Parijs, dochter van *Raymond Berengar V van Aragon* en B*eatrix van savoye*.
Hun oudste zoon **Philips III**, volgde zijn vader op.

Lodewijk IX *werd heilig verklaard omdat hij zo vroom was (vandaar zijn bijnaam). Zo nam hij deel aan de Zevende*

kruistocht (1284 - 1250). Dat liep voor hem slecht af. Hij werd gevangen genomen en er moest zoveel geld worden betaald voor zijn vrijlating, dat de Franse schatkist daarna leeg was. Hij kwam ging zijn vrijlating niet meteen naar huis terug, zelfs niet toen zijn moeder aan een hartkwaal overleed.

Hij stichtte hospitalen, liefdadigheidsinstellingen en bevorderde kunsten en wetenschappen, wel alleen als die iets met de christelijke godsdienst hadden te maken. In 1239 kreeg hij van de Byzantijnse keizer de doornenkroon waarvan men geloofde dat Jezus die had gedragen bij zijn kruisiging en twee jaar later ook nog een stuk van het kruis. Om die te bewaren liet hij in Parijs de beroemde Sainte-Chapelle bouwen.

Hij organiseerde de Achtste Kruistocht naar Tunis. Maar vóór de wallen van Tunis overleed hij, waarschijnlijk aan de pest.

-- XXI --

Philips III van Frankrijk, bijgenaamd **'de Stoute'**, koning van Frankrijk van 1270 tot zijn dood, geboren op 1 mei 1245 te Poissy, overleden op 5 oktober 1285 te Perpignan.

Hij is op 17-jarige leeftijd getrouwd op 25 mei 1262 te Clermont en Auverge met **Isabella van Arragon**, geboren rond 1247, overleden op 28 januari 1271 te Cosenza, dochter van *Jacobus I van Arragon* en *Jolanda Violante* van Hongarije.

Met Isabella kreeg hij 3 zonen, de oudste **Lodewijk** overleed op 10-jarige leeftijd. De tweede **Philips IV** werd de volgende koning van Frankrijk. Hun jongste zoon noemden ze **Karel**.

Na het overlijden van Isabella trouwde hij met **Maria van Brabant** en kreeg, ook met haar, 3 kinderen.

-- XX --

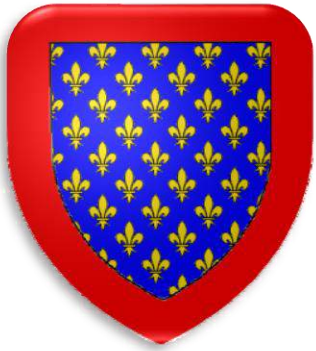

Karel van Frankrijk/Valois, geboren op 12 maart 1270 te Valenciennes en overleden op 15 december 1325 te Nogent le Roi.

Wapen van graaf van Valois.

Hij is de eerste keer, op 19-jarige leeftijd getrouwd, op 16 augustus 1289 te Corbeil met **Margaretha van Anjou**, geboren rond 1272, overleden op 31 december 1299 te Parijs, dochter van *Karel II van Anjou Sicilië* en *Maria van Hongarije*. Hierdoor werd hij graaf van Anjou en van Maine.

Met Margaretha kreeg hij zes kinderen. Het derde kind noemden zij: **Johanna.**

*Daarna volgden nog 2 huwelijken: met **Catharina van Courtenay**, met haar kreeg hij 4 kinderen en daarna met **Mathilde van Saint-Pol**, met haar kreeg hij ook 4 kinderen.*

Hij heeft van alles geprobeerd om ergens op een troon te komen, maar dat is hem niet gelukt.

-- XIX --

Jeanne de Valois, ook genaamd **Johanna van Frankrijk**, geboren rond 1284. Zij is de dochter van *Karel van Frankrijk*, van Koning van Aragon, Graaf van Valois, Graaf van Barcelona en *Margaretha van Anjou.*

Johanna van Frankrijk, is op 23 mei 1305, getrouwd met **Willem III van Holland**, ook bijgenaamd ***de Goede***, geboren in 1287 en overleden op 7 maart 1337. Zijn streven naar vrede in het binnenland bezorgde hem bij latere geschiedschrijvers zijn bijnaam *De Goede*. Hij is de zoon van *Jan II van Avesnes* en *Philippa van Luxemburg*.

Willem was, van 1304 tot aan zijn dood, als Willem I, graaf van Henegouwen en als Willem III, graaf van Holland en Zeeland.

Hij volgde zijn vader, graaf Jan II van Avesnes, op en zette de strijd met de Vlaamse erfvijanden met wisselende hevigheid en succes voort tot de Vrede van Parijs (6 maart 1323), waarbij de graaf van Vlaanderen van alle leenheerschappij over Zeeland ten westen van de Schelde afzag.

Ook heeft hij zich weten op te werpen tot de feitelijke machthebber in het Sticht Utrecht, terwijl hij verder ging met zijn macht over Friesland uit te breiden.

Onder de vorsten van de Nederlanden gold Willem als de meest invloedrijke bondgenoot, o.a. ook door huwelijksallianties die zijn kinderen aangingen en om die reden werd hij ook wel de schoonvader van Europa genoemd.

*Lodewijk IV van Beieren die zijn verkiezing tot Rooms koning mede aan Willem te danken had, trad in 1324 in het huwelijk met diens dochter **Margaretha**, terwijl de jongere dochter **Johanna** aan de troonopvolger van de van Guliks werd uitgehuwelijkt. Eduard III kon zich met zijn hulp van de Engelse troon meester maken en huwde zijn derde dochter, **Filippa** van Henegouwen.*
Zijn vrouw Johanna is de zus van koning Filips VI van Frankrijk. Dit belette Willem niet als vertegenwoordiger van de Engelse vorst op te treden bij pogingen om de vorsten in de Nederlanden tot een anti-Franse coalitie over te halen.

*Na Willems dood trad zijn weduwe, **Johanna van Frankrijk**, in het klooster te Fontenelle in, waar zij op 7 juni 1337 overleed. Hun enige zoon **Willem IV** sterft tijdens de Slag van Warnes/Stavoren op 26 september 1345.*

De Hollandse graven, waaronder Willem, waren in die tijd uit op meer macht en wilden hun oppergezag claimen door invoering van belastingheffing en algehele controle op de rechtspraak in Friesland. Ze gingen van Enkhuizen per schip naar Stavoren. Ze hadden geen paarden, omdat daarvoor geen ruimte was aan boord van de schepen, die waren vol geladen met werkvolk, bouwmateriaal, en voorraden
*Bij Warns werden ze aangevallen door de plaatselijke bevolking. Door hun zware harnassen waren ze geen partij voor de woedende boeren en vissers. De vluchtweg die de ridders kozen, leidde een moeras in en de Hollanders werden verslagen. Ook graaf Willem kwam tijdens deze slag om het leven. Omdat hij geen kinderen had ging zijn erfenis naar zijn zus **Margaretha**. Avesnes kwam in Duitse handen, evenals de graafschappen Holland, Zeeland en Henegouwen.*

Margaretha droeg in september 1346 het bestuur over de graafschappen over aan haar jongste zoon, de dertienjarige Willem V. Willem vestigde zich in Den Haag. Tussen 1350 en 1354 kreeg hij grote ruzie met zijn moeder Margaretha over de macht in de graafschappen. De ruzie tussen moeder en zoon was het begin van een langdurige oorlog. In de geschiedenisboeken wordt deze oorlog de 'Hoekse en Kabeljauwse twisten' genoemd. De mensen die zich Hoeken noemen, steunden Margaretha. De Kabeljauwen probeerden graaf Willem V aan de macht te krijgen. Waarschijnlijk omdat ze verwachtten dat ze zo'n jonge graaf gemakkelijk konden beïnvloeden.
De Engelse koning Edward III (de man van Margaretha's zus Philippa en oom van graaf Willem V) schoot in 1354 te hulp om een einde aan de ruzie te maken. Hij bedacht de volgende oplossing: Willem V werd graaf van Holland en Zeeland en Margaretha werd gravin van Henegouwen. Margaretha kreeg een flinke som geld in ruil voor de graafschappen Holland en Zeeland.

De problemen leken in 1356 opgelost, maar in feite gingen de 'Hoekse en Kabeljauwse twisten' door tot in de 15de eeuw.

Graaf Willem V blijkt omstreeks 1358 krankzinnig te zijn geworden en kreeg de bijnaam de 'dolle graaf' en leefde tot zijn overlijden in 1389 in eenzame opsluiting in het kasteel Le Quesnoy in Henegouwen. Zijn jongere broer Albrecht van Beieren, nam voor hem het bestuur in de graafschappen Holland, Zeeland en Henegouwen over.

Johanna van *Holland*, ook genaamd **van Henegouwen**, werd geboren rond 1305 en is overleden 30 januari 1361.

Wapen van hertogdom van Gulik.

Johanna is op 26 februari 1324 te Keulen (DE), getrouwd met **Willem VI van Gulik**, graaf/marktgraaf van Gulik en als hertog van Gulik, **Willem I**, geboren in 1290 en overleden op 26 februari 1361. Hij is de zoon van hertog *Gerard VII van Guli(c)k* en *Isabella* (*Elisabeth) van Brabant-Aarscho*.

*In 1328 volgde Willem VI zijn vader op als graaf van Gulik. Hij liet zijn oudste zoon **Gerard** trouwen met Margaretha van Ravensberg erfgenaam van Berg en Ravenstein. In 1335 bezette hij samen met zijn broer Walram de aartsbisschoppelijke zetel van Keulen, daarmee steunde hij Rooms-Duitse koning Lodewijk de Beier en die maakte hem daarvoor markgraaf. Na Lodewijks dood wisselde Willem van kamp en werd hij aanhanger van Karel IV, die hem daarvoor in 1356 tot hertog verhief.*

De tweede zoon, **Willem**, volgende zijn vader op, omdat zijn oudste broer **Gerard**, een jaar voor zijn vader, bij een toernooi overleed.

-- XVII --

Willem II van Gulik, graaf van Gulik, geboren in 1325 en overleden op 13 december 1393.

Hij voerde veel strijd met zijn vader en zette die zelfs gevangen (1349 - 1351). Hij volgde zijn vader in 1361 op als hertog van Gulik.
Van de vele gevechten die hij voerde verloor hij er veel, maar wist Gelre, dat zijn vrouw had ingebracht, te behouden.

Wapen van Reinout II van Gelre.

Willem is, vóór december 1362, getrouwd met **Maria van Gelre**, geboren in 1327 en overleden in november 1397. Zij is de dochter van *Reinoud II Rufus 'de Zwarte' van Gelre* en *Sophia Berthout (van Mechelen).*

Ze kregen twee zonen: **Willem III** en **Reinoud IV** en een dochter **Johanna**, die ze vernoemden naar de moeder van **Willem II**.

-- XVI --

Johanna van Gulik werd geboren rond 1362 te Rijnland-Pfalz (DE) en is overleden te IJsselstein op 19 juli 1420. Zij erfde van haar moeder Gelre, omdat haar broers overleden zonder nakomelingen binnen het huwelijk.

Johanna is getrouwd op 18 oktober 1376 te Gorinchem, op ongeveer 14-jarige leeftijd met **Johan V van Arkel** (14 jaar oud), heer van Arkel, geboren te Gorinchem op 11 september 1362, overleden te Leerdam op 25 augustus 1428. Hij is de zoon van *Otto van Arkel*, heer van Arkel en *Elisabeth/Isabelle van Bar-Pieremont*. Hij was leenheer van het land van Arkel.

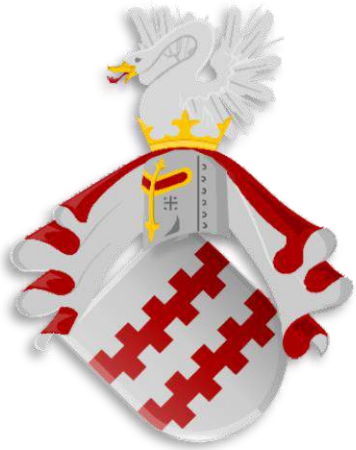

Wapen van het huis Arkel.

Johan moest het leenheerschap van het Land van Arkel in 1412 afstaan omdat hij de strijd er een eigen graafschap van te maken verloor. Hij verloor al zijn bezittingen en bracht 11 jaar van zijn leven door in gevangenissen in Gouda en Leerdam. Twee jaar na zijn vrijlating overleed hij.

Johanna en Johan kregen twee kinderen: **Willem Otto** en **Maria.**

Willem Otto van Arkel, geboren rond 1385, werd te Gorinchem op 6 juni 1417, tijdens de belegering van Gorinchem (dat hij met zijn Kabeljauwse medestanders wilde terug veroveren op de Hoeken), dodelijk getroffen door een zwaard en stierf in het harnas. Hij is de laatste telg uit het Huis van Arkel.

-- XV --

Maria van Arkel, werd geboren te Arkel in 1389 en is overleden te IJsselstein in 1415. Maria erfde van haar moeder Gelre.

Maria van Arkel, werd geboren te Arkel in 1389 en is overleden te IJsselstein in 1415. Maria erfde van haar moeder Gelre.

Maria is getrouwd op 24 juni 1409 te Arkel met **Jan II van Egmond,** ook wel genoemd ***Jan met de bellen***, dat sloeg op de belletjes op zijn harnas.
Jan II werd geboren in 1385 en is op 4 januari 1451 overleden te Egmond aan den Hoef en begraven bij de slotkapel aldaar. Hij is de zoon van *Arend van Egmond* en *Yolanda van Heiningen*.

Dankzij de erfenis van zijn vader (in 1409) werd hij een der machtigste edelen in het graafschap. Johan van Arkel bood Maria als bruid aan in ruil voor steun in zijn (Arkelse) oorlog tegen Willem VI van Holland. Maria kreeg van haar oom, hertog Reinald IV van Gelre, een huwelijksgift mee (6000 fransche kronen). Jan trouwde mer Maria en dat kwam het later duur te staan.
Tijdens de Arkelse oorlog, vocht hij mee hij aan de kant van zijn schoonvader tegen Willem VI. Ze verloren deze strijd en ook Jan raakte zijn bezittingen kwijt. Na de dood van Willem VI lukte het hem om IJsselstein te heroveren.

Maria en Jan kregen twee kinderen **Arnold** en **Willem IV**. Na het overlijden van **Maria**, (die was toen pas 26 jaar) was hij tot 1436 regent van Gelre voor hun oudste zoon **Arnold**.

-- XIV --

Willem IV van Egmond, ridder van het Gulden Vlies, heer van IJsselsteijn, heer van Leerdam, heer van Egmond en

stadhouder van Hertogdom Gelre, geboren op 26 januari 1412, overleden te Grave op 19 januari 1483, en bijgezet bij zijn broer Arnold**.**

Willem IV (afbeelding) is drie keer getrouwd. De tweede zoon uit zijn derde huwelijk: **Frederik van Egmond**, bijgenaamd ***Schele Gijs,*** de overgrootvader van **Anna van Egmond** van Buren (1533-1558), die trouwde met **Willem van Oranje** (1533 - 1584).

Willem IV had daarnaast meerdere buitenechtelijke kinderen, waaronder **Maria van Egmond**.

-- XIII --

Maria van Egmond, ook genaamd ***Bastaard***, is geboren rond 1435 en is overleden na 1468.

Maria is getrouwd met **Jan van Cuyck van Meteren**, ridder, heer van Meteren en schepen in de Bank van Deil, geboren rond 1425 te Deijl en overleden in het jaar 1473. Hij is de zoon van heer jonkheer *Jan Jansz van Cuyck van Meteren* en *NN.* Jan Jansz is de zoon van Elisabeth jonkvrouw van Cuyck (telg uit een oud adellijk geslacht) en Jan Jansz van Tiel (van Meteren). Hun nakomelingen gebruiken als achternaam de combinatie van beide familienamen.

De schepenbanken van Tuil, Deil, Zuilichem en Driel bestond uit 8 schepenen (bestuurders), die maximaal 2 jaar achterelkaar mochten aanblijven. Elke schepen moest minimaal 16 morgen land in het gebied waar zij bestuurders waren, bezitten. (Met een morgen wordt een gebied aangeduid dat in een ochtend kon worden geploegd. Een morgen is meestal iets minder dan een hectare groot. De precieze grootte is echter streekgebonden.) De opvolging ging meestal over van vader op zoon.

Maria en Jan kregen twee kinderen en noemden hun oudste **Willem**.

-- XII --

Willem van Cuyck van Meteren, heer van Meteren en schepen in de Bank van Deil, overleden rond 1522.

Willem had drie kinderen bij een vrouw, waarvan de naam niet bekend is. De oudste heette **Johan**.

-- XI --

Jan van Cuyck van Meteren, heer van Meteren, schepen in de Bank van Tuil en schepen in de Bank van Deil, geboren rond 1480 en overleden in 1558.

Jan had als onderpand (leen) de 'Voerenweert en de Middelweert' te Ochten gebruikt. Dit leen is verkocht op in 1571 aan prins Willem van Nassau, een bastaardzoon van zoon Maurits van Willem van Oranje. De buitenechtelijke kinderen van Maurits werden erkend en van goederen en een adellijke titel voorzien. Willem, geboren in 1601, kreeg de titel ''Des Heiligen Roomsen Rijksgraaf van Nassau'. Na 1625 werd dit

‘Heer van de Lek’ waardoor hij meestal Willem LaLecq genoemd werd. De goederen, die prins Maurits bij zijn overlijden naliet aan zijn zoon waren aanzienlijk.

Jan was getrouwd met **Jenneke Aertsdr** en kreeg met haar twee zonen. De jongste noemden ze **Melchior**.

-- X--

Melchior van Cuyck van Meteren, Schepen van Deil (1545 en 1571) en schepen in de Bank van Tuil (1551), geboren rond 1515 en overleden te Deil tussen maart 1572 en 1578.

Melchior had een stuk land te Deil, genaamd ‘de Bergakker’.

Melchior was getrouwd met (waarschijnlijk) **Anneken Ariens**. Hun dochter noemden zij **Maria**.

-- IX --

Maria Melse van Cuyck van Meteren, geboren te 1554 te Haaften en is overleden na juni 1571.

Maria is vóór juni 1571 getrouwd met **Hendrik Matthijs van Empel**, schout van Meteren en schepen in de Bank van Deil, wonende te Meteren, geboren rond 1530 en overleden na oktober 1621.

Een schout was een lokaal ambtenaar belast met bestuurlijke en gerechtelijke taken en het handhaven van de openbare orde.

De oudste van hun vier kinderen noemden zij **Matthijs**.

-- VIII --

Matthijs Hendriksz van Empel, overleden voor mei 1647.

Matthijs was getrouwd met **Belike Gerardts** en kreeg drie zonen waarvan ze de middelste: **Gerrit**, noemden.

-- VII--

Gerrit van Empel.

Gerrit had kinderen bij een vrouw, waarvan de naam niet bekend is, maar de naam van de oudste van hun vier kinderen wel: **Willem**.

-- VI --

Willem Gerritsz van Empel, geboren rond 1650 te Varik en overleden na 1674.

Willem is getrouwd vóór mei 1663 met **Marike Jans**, wonende te Varik. Ze kregen samen 5 kinderen waarvan de naam bewaard is gebleven. Ze noemden haar **Gijsbertje**.

-- V --

Gijsbertje Willems van Empel, is gedoopt te Varik op 31 augustus 1683 en is overleden te Varik op 23 oktober 1729.

Gijsbertje is te Varik op 2 maart 1703 getrouwd met **Hendrik Cornelisse van Os**, geboren te Varik. Hij is de zoon van *Cornelis Remmetsen van Os* en *Aert Arinse van Riemsdijk.*
Acht kinderen kregen zij en hun derde kind noemden ze **Maria**.

-- IV --

Maria van Os, is gedoopt te Varik op 20 mei 1708 en is overleden te Zennewijnen op 13 oktober 1786.

Maria is getrouwd op 31 december 1742 te Lith, met **Johannes Paal**, president schepen te Lith, overleden te Lith op 31 augustus 1779. Voor Johannes was dit het tweede huwelijk.

De familie Paal bekleedde allerlei belangrijke functies in Lith. De streek in en rond Lith was overwegend katholiek, maar in die tijd kon je alleen maar een publieke functie vervullen als je van gereformeerde huize was. Katholieken werden buiten gesloten. De paar gereformeerde gezinnen in Lith waren dus per definitie de bestuurders.

Ze kregen samen 3 kinderen en noemden hun jongste dochter **Hendrika**.

-- III --

Evert de Bie, geboren te Ophemert, gedoopt aldaar op 30 mei 1734, overleden te Zennewijnen op 25 november 1805, begraven te Ophemert op 29 november 1805, zoon van *Wouter Ariese de Bie* en *Maayke Everse van de Wal*.

Evert is getrouwd te Varik op 28 mei 1777 met **Hendrika Paal**, gedoopt te Lith op 13 oktober 1748, wonende te Ophemert en te Zennewijnen, overleden tussen augustus 1805 en april 1806, dochter van *Johannes Paal* (president schepen te Lith) en *Maria van Os*.
Ze kregen 4 zonen en een dochter. De jongste zoon werd naar opa de Bie vernoemd: **Wouter** en was de eerste die in het door hun gebouwde huis in Zennewijnen geboren werd.

-- II --

Wouter de Bie, geboren te Zennewijnen op 28 maart 1784, overleden te Zennewijnen op 4 februari 1866, zoon van *Evert de Bie* en *Hendrika Paal*.

Wouter is getrouwd te Varik op 30 oktober 1813 met **Georgia van de Geijn**, geboren te Zennewijnen, gedoopt te Varik op 28 februari 1795, overleden te Zennewijnen op 24 januari 1844, dochter van *Stephanus van de Geijn* en *Jantje van Dalen*.

Wouter was protestant (Nederlands Gereformeerd) en Georgia Rooms Katholiek. De kinderen werden min of meer om-en-om Rooms Katholiek en Gereformeerd gedoopt.

In 1837 overlijden binnen 3 maanden drie van hun kinderen. Zij worden herdacht in de namen die ze gaven aan hun jongste zoon (Steven Hendrikus Jan). Vroeger gingen kinderen vaak al jong dood. Dat kwam omdat ze nog niet wisten hoe je ziekten kon voorkomen of genezen. Kinderen werden nog niet ingeënt zodat epidemieën zich snel konden uitbreiden. Gebrek aan hygiëne zorgde ook regelmatig voor het uitbreken van infectieziekten. In 1873 was er in de buurt van Zennewijnen een mazelenepidemie. Of de drie kinderen daar aan dood zijn gegaan weten we niet omdat dat niet wordt vermeld op de overlijdensakte, waar ze aan dood zijn gegaan.
Een zoon, Gijsbert, verdronk in de Waal toen hij 22 was. De meeste mensen konden vroeger niet zwemmen, ook al woonden ze in de buurt van rivieren en en diepe plassen.

Wouter en Georgia kregen twaalf kinderen. Hun zesde kind noemde ze **Wilhelmina**, roepnaam '**Mientje**' en hun tiende noemden ze **Theodora** haar roepnaam werd '**Dirkje**'. Beiden werden katholiek gedoopt.

-- I --

Wilhelmina/Mientje de Bie, geboren te Zennewijnen op 2 maart 1824, overleden te Dreumel op in 1893. Zij is de dochter van *Wouter de Bie* en *Georgia van de Geijn*.

Wilhelmina is getrouwd te Ophemert op 4 mei 1850 met **Cornelis Casparus Boumans**, geboren te Dreumel op 21 april 1825, overleden aldaar op 12 juni 1914, zoon van *Johannes Antonie Bouwmans* en *Anna Catharina Chatillon*.

Wilhelmina en **Cornelis** hadden twaalf kinderen: Geertruida, Antonie, Gijsberta, Anna, Johanna (1), Johanna (2), Cornelis< Wilhelmina, Willemijntje, Maria, Johannes en Willem.

Cornelis *was veerman van het voetveer van de Waaldijk in Dreumel naar het veerhuis 'De Roode Molen' in Zennewijnen (foto boven).*
De veerboot was een roeiboot waarmee ook gezeild kon worden.

De toeter (ruim 50 cm) die werd gebruikt (o.a. bij mist) door mensen die naar de overkant wilden.

Hier (Waaldijk 40) woonde Wilhelmina de Bie met haar man en hun kinderen.

Theodora de Bie/Dirkje, geboren te Zennewijnen op 13 november 1833, overleden te Dreumel op 30 maart 1882. Zij is de dochter van *Wouter de Bie* en *Georgia van de Geijn*.

Theodora is getrouwd te Ophemert op 11 mei 1854 met **Martinus Bouwmans**, geboren te Dreumel op 19 januari 1828, overleden aldaar op 13 oktober 1884, zoon van *Johannes Antonie Bouwmans* en *Anna Catharina Chatillon*.

Theodora en Martinus hadden acht kinderen: Wouter, Anna, Antonie, Geertruid,Jenneke, Joanna, Wilhelmina en Ida.

Hier (Vluchtheuvelstraat 11) woonde Theodora de Bie met haar man en hun kinderen.

Nawoord

Van de twintig kinderen die **Mientje** en **Dirkje** kregen traden er drie in het klooster. Sommige trouwden niet en van een paar kinderen die trouwden bleef het huwelijk kinderloos. Maar binnen en buiten Dreumel wonen een groot aantal nakomelingen van deze twee zussen en hun illustere voorvader **Karel de Grote**.

© Wilma van Oss